

TEKSTI JA KUVAT OLLI AUTONEN

Kohti turvallisempaa **luontoelämystä**

Lapin alueen maasto- ja ulkoilureittien luotettavuutta ja turvallisuutta vahvistetaan REILA-hankkeessa, johon osallistuu useita eri toimijoita. Metsähallitus on yksi hankkeen päätoteuttajista.

Hollantilainen Thomas Kuitenbrouwer pysähtyi Ylläkselle patikoimaan ja poimimaan mustikoita. Hän kiitteli hyvin merkattuja, selkeitä reittejä ja kehui niiden varrella olevia palveluita.

–Tuvat ja laavut ovat täällä ilmaiseksi retkeilijöiden käytettävissä, ja niistä löytyy myös polttopuita. Se on aika ainutlaatuisista, yli sadassaviidessä-kymmenessä maassa vierailut Kuitenbrouwer hämmästeli.

REILA-hankkeen pilotoinnissa on parannettu muun muassa reittien lähtöpaikkojen löydettävyyttä. Esa Tapojärvi, Erkki Ollila, Sini Kestilä ja Hanna Ylipiessa esittelivät Sport Resort Ylläksen kesäreitit lähtöpaikkaa.

Sport Resort Ylläkselle, gondoli-hissin ala-aseman tuntu- maan, on ilmestynyt hiljat- tain uudet opasteet kesä- ja talviulkoilureiteille. Opas- tetauluista selviävät reittien pituuksien lisäksi muun muassa eri reittien vaativuusasteet ja reittietiketit sekä ohjeet hätätilanteiden varalle. Uusittu opastus on osa REILA-hanketta, jonka luontoreittien opasteiden pilotointi toteutettiin Ylläksellä.

– Täällä on useita toimijoita, kuten Met- sähallitus, Kolarin kunta, Ylläksen matkailu- yhdistyksen ja lisäksi yrittäjiä. Se tuo haasteita, minkä vuoksi Ylläs oli erinomainen valinta hankkeen pilottikohteeksi, perustelee REILA- hankkeen projektipäällikkö **Sini Kestilä** Lapin ammattikorkeakoulusta.

– Ylläksellä on monipuolisia maastokoh- teita. Esimerkiksi moottorikelkkareittien osalta alue edustaa maastoltaan tavallaan ko- ko Suomea, sillä täällä on vesistönylityksiä, avotunturia ja jyrkkiä mäkiä, lisää Metsä-

hallituksen Luontopalvelujen **Erkki Ollila**.

Turvallisuus edellä

Yksi REILA-hankkeen avainsanoista on tur- vallisuus. Lapin pitkät välimatkat, paikoin huonot puhelinyhteydet ja alati lisääntyvä yksilömatkailijoiden määrä luovat tilanteita, jotka usein työllistävät pelastuslaitosta. Esi- merkiksi Lapin pelastuslaitoksen Tunturi- Lapin päivystysalue kattaa laajan alueen Kolarista Halti-tunturille eli käsivarren Lapin pohjoisosiin asti, syväälle erämaahan.

– Pelastustöihin koptereita ei aina ole saatavilla, joten tehtäviin lähdetään usein mönkijöillä tai moottorikelkoilla. Kaikka voi kestää meillä jopa 10 tuntia, kertoo Kolarin palopäällikkö **Esa Tapojärvi**.

Osana REILA-hanketta Ylläksen alueen reiteille pystytettiin viitisenkymmentä pe- lastus- ja paikannusmerkkiä, joiden avulla avun tarvitsija osaa kertoa tarkan sijaintinsa soittaessaan hätäkeskukseen. Merkit otetaan

laajemmin käyttöön virallisilla moottori- kelkkareiteillä tieliikenneläin uudistamisen yhteydessä kahden vuoden kuluttua. Toi- veena on, että ne otettaisiin myöhemmin käyttöön myös muilla reiteillä.

Paikannusmerkit nopeuttavat pelastustoimia.

– Esimerkiksi maastopyöräilyn suosion kasvu näkyy meillä uutena onnettomuus- tyyppinä. Myös erilaiset retkeilyreiteillä käytävät massatapahtumat, kuten juoksu- ja hiihtokilpailut, sisältävät aina onnettomuus- riskejä, Tapojärvi sanoo.

Toimiva opastus on esimerkki onnetto-

Infotaulu Ylläksellä kertoo muun muassa retkeily- ja pyöräilyreittien vaativuudesta sekä reitin merkintätavoista ja muistuttaa retkeilijöitä hyvästä reittietiketistä.

muuksien ehkäisyyn tähtävistä keinoista. Yksi tapa on ohjata kulkijat omaa osaamistaan vastaaville reiteille. Myös ohjeistus siitä, millä välineellä millekin reitille tulee suunnata, on tärkeää. Lapissa ei ole tavatonta, että hiihtoladulle juuttuu kiinni ulkomaa-laisten vuokra-auto tai että talvipyöräilyyn varatun reitin vauhdikkaassa laskussa kävelee vastaan turisti kamera kaulassa.

– Hankkeen pilotoinnissa tuotettua materiaalia on tarkoitus kääntää vieraille kielille ja jakaa muun muassa matkanjärjestäjille. Siten matkailijat saavat etukäteen tärkeää tietoa esimerkiksi reittien etiketeistä, kertoo Ylläksen Matkailuyhdistyksen toiminnanjohtaja **Hanna Ylipiessa**.

Reittimerkkiohjeistus kaikkien käyttöön

REILA-hankkeessa laadittu ohjeistus antaa reittisuunnittelijalle paljon turvallisuuteen ja asiakaslähtöisyyteen liittyvää taustatietoa opastekokonaisuuksien suunnittelua varten.

– Tarkoitus ei ole, että kaikkialla olisi samanlaiset opasteet, vaan se, että opastus olisi tarkoituksenmukainen, korostaa Ollila.

Reittimerkinnat.fi-verkkopalvelussa oleva tietopankki jää vapaasti käytettäväksi reittien ylläpidosta ja suunnittelusta vastaaville tahoille.

– Ohjeistuksessa kehoitetaan arvioimaan reittien vaativuutta ja turvallisuutta sekä tekemään opastekokonaisuus kunkin reitin tarpeen mukaiseksi, summaa Ollila.

Hankkeessa mukana olleet toimijat kiit-

televät vuoropuhelua, joka vallitsi hankkeen aikana sekä kuntien sisällä eri toimijoiden kesken että yli kuntarajojen.

– Vaikka hanke loppuu, on toivottavaa, että yhteistyö eri toimijoiden välillä jatkuisi, Kestilä sanoo.

Ollila muistuttaa, että matkailija harvoin tiedostaa, onko käytetty reitti Metsähallituksen, kunnan vai yhdistyksen ylläpitämä.

– Asiakas näkee vain yhden reitin. On tärkeää, että kaikilla toimijoilla on yhteinen päämäärä: asiakkaan turvallisuus. ●

Metsähallituksen kaikki riippusillat tarkastetaan

REPOVEDEN kansallispuistossa sijaitseva Lapinsalmen riippusilta sortui osittain viime heinäkuussa. Tapahtumahetkellä sillalla oli retkeilijöitä, mutta kukaan heistä ei loukkaantunut.

Metsähallitus tilasi sortuman syistä puolueettoman asiantuntijaselvityksen Ramboll Oy:ltä. Selvityksen mukaan sortuman aiheutti sillan riippuköyden ankkuritankon pettäminen, joka oli usean tekijän summa.

Sillan riippuköysi ja kaidevaijeri kiinnittyvät ankkuritankoon, joka on ollut suunnitelmapiirustuksista poikkeavassa asennossa. Virheasento on mahdollisesti johtunut työaikaisesta suunnitelmamuutoksesta, inhimillisestä ajatusvirheestä tai sekaannuksesta. Lisäksi silta on käytön aikana altistunut sekä retkeilijöiden että lumen aiheuttamalle lievälle ylikuormitukselle. Nämä tekijät ovat aiheuttaneet väsymismurtuman betonirakenteen sisällä.

Nyt Lapinsalmen riippusilta on purettu, ja Metsähallitus hakee rahoitusta uuden sillan rakentamiseen.

Tapahtuneen jälkeen käynnistettiin koko maan kattava riippusilltojen tarkastusohjelma. Tarkastukset aloitettiin pisimmistä, korkeimmista, iältään vanhimmista ja eniten käytetyistä riippusilloista. Yleistarkastuksissa etsitään myös ne mahdolliset riskikohteet, jotka tutkitaan tarkemmin yhdessä erityisasiantuntijoiden kanssa. Raportti valmistuu syyskuun lopussa.

– Haluamme olla täysin varmoja, että retkeilijät voivat liikkua turvallisesti ja keskittyä nauttimaan Suomen luonnosta, luontopalvelujohtaja **Timo Tanninen** painottaa. ●